

Zespół Szkół Nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Myszkowie
Lista tematów prezentacji na ustny egzamin z języka polskiego
w roku szkolnym 2009/2010

Literatura

- 1) Rola i tradycja hymnów w literaturze polskiej. Realizując temat, odwołaj się do przykładów dzieł z różnych epok.
- 2) Jednostka wobec ideałów. Rozwiń temat, odwołując się do dzieł literatury XIX i XX wieku.
- 3) Omów wielkie metamorfozy bohaterów literackich. Przedstaw problem w oparciu o dowolnie wybrane utwory.
- 4) Realizm i deformacja – różne sposoby przedstawiania świata w literaturze. Posługując się wybranymi przykładami, omów, czemu służą tak odmienne metody twórcze.
- 5) Literatura jako świadek trudnych czasów. Rozwiń temat, analizując i interpretując wybrane utwory.
- 6) Zaprezentuj utwory literackie, w których odnalazłeś motyw nadziei i wiary w sens pokonywania trudności.
- 7) Dekalog jako inspiracja, jego kontynuacje i przetworzenia w literaturze różnych epok. Przedstaw problem w oparciu o wybrane utwory.
- 8) Motywy fantastyczne i ich wpływ na kształt i wymowę dzieła literackiego. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych utworów literackich..
- 9) Różne sposoby kreowania opisów przyrody w utworach literackich. Scharakteryzuj je na wybranych przykładach.
- 10) Literackie portrety pokoleń. Scharakteryzuj kilka ważnych, Twoim zdaniem, wizerunków i określ ich wkład w rozwój literatury wybranej epoki.
- 11) Spadkobiercy poezji Jana Kochanowskiego w późniejszych epokach literackich. Odwołaj się do wybranych przykładów, interpretując odpowiednie dla tematu teksty.
- 12) Wybrane powieści - parable. Określ ich charakterystyczne cechy oraz sens i wartość, jakie posiadają dla czytelnika.
- 13) Ewolucja postaw patriotycznych ukazanych w literaturze polskiej XIX wieku. Przedstaw zagadnienia na wybranych przykładach.
- 14) Literatura kobieca. Rozważ problem na przykładach tekstów dwudziestowiecznej poezji i prozy.
- 15) Bohaterowie narodowi i sposób ich kreacji w twórczości wybranych pisarzy. Odwołaj się do utworów z różnych epok.
- 16) Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
- 17) Motywy autobiograficzne w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory z różnych epok.

- 18) Portrety artystów w utworach literackich – odwołaj się do wybranych utworów reprezentujących dwie epoki literackie (np. romantyzm i Młoda Polska).
- 19) Wizerunek Arkadii i literackie portrety ludzi szczęśliwych w poznanych utworach literatury polskiej i obcej. Przedstaw zagadnienie, powołując się na różne koncepcje filozoficzne.
- 20) Refleksyjnie, żartobliwie, groteskowo. Twoje rozważania o różnych sposobach ukazywania świata i człowieka w wybranych utworach literackich.
- 21) Demaskacja mitów narodowych w twórczości S. Wyspiańskiego i S. Żeromskiego. Omów problem na przykładach wybranych utworów.
- 22) Dokumentaryzm i paraboliczność – dwa sposoby prezentacji świata. Omów zagadnienie na przykładach prozy współczesnej.
- 23) Małżeńskie dramaty w wybranych utworach literackich. Rozważ problem na dowolnych przykładach.
- 24) Metafora bezdomności w poezji i prozie XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach.
- 25) Czego boi się człowiek? Odpowiedz na pytanie, odwołując się do wybranych utworów z literatury polskiej i światowej.
- 26) Przedstaw próby ocalenia najważniejszych wartości etycznych w życiu człowieka, odwołując się do wybranych utworów literackich.
- 27) Czy młodzi buntownicy są światu potrzebni? Przedstaw swoje refleksje, odwołując się do wybranych dzieł różnych epok.
- 28) Śmiech skuteczną bronią w walce ze złem społecznym. Omów problem na przykładzie wybranych utworów różnych epok.
- 29) Przedstaw bliskie Ci wzorce moralne proponowane przez literaturę. Realizując temat, odwołaj się do wybranych dzieł literackich dwu epok.
- 30) Renesansowe kontynuacje w utworach pisarzy późniejszych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
- 31) Co stanowi o sile i słabości człowieka? Rozważ temat, inspirując się literaturą XX i XXI wieku.
- 32) Pisarz jako wyraziciel poglądów klasy społecznej. Omów problem na przykładzie dzieł różnych autorów.
- 33) Topos bohaterskiego umierania w literaturze średniowiecznej oraz w dziełach XIX – wiecznych. Omów na wybranych przykładach.
- 34) Motyw rozstania i jego funkcje w tekście literackim. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
- 35) Motyw zagłady i jego artystyczna kreacja w literaturze współczesnej. Przedstaw problem w odniesieniu do wybranych tekstów literackich.
- 36) Jak twórcy różnych epok przedstawiali związki człowieka z przyrodą? Omów temat, odwołując się do dzieł literackich XIX – XXI wieku.
- 37) Rzeczpospolita jako dobro wspólne. Przedstaw ten mit myślenia w literaturze XIX i XX wieku na przykładzie wybranych utworów.

- 38) Literackie interpretacje mitów antycznych. Omów temat w oparciu o wybrane przykłady dzieł pisarzy XX wieku.
- 39) Różne ujęcia motywu młodości. Rozwiń temat, odwołując się do dzieł XIX i XX wieku.
- 40) Biblia jako źródło wzorców osobowych. Omów wybrane postacie biblijne i wskaż nawiązania do nich w literaturze późniejszych epok.
- 41) Cierpienie zawinione i niezawinione. Omów funkcjonowanie motywu cierpienia w literaturze, odwołując się do wybranych utworów.
- 42) Utajona potęga obrzędów w literaturze. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów dzieł pisarzy polskich.
- 43) Drzewo – świadek, uczestnik życia postaci literackich. Omów motyw, odwołując się do wybranych przykładów.
- 44) Najpiękniejsza pieśń na cześć życia to ... Rozwiń temat w oparciu o dowolnie wybrane przykłady dzieł literackich.
- 45) Bohater tragiczny w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych utworów.
- 46) Herosi, słabeusze, kochankowie i tyrani – różne kreacje mężczyzn w literaturze. Omów i porównaj sposoby prezentacji bohaterów.
- 47) Poświęcenie jednostki dla ogółu. Przedstaw różne ujęcia postawy prometejskiej, analizując wybrane utwory literackie.
- 48) Wielkie karty naszej historii utrwalone w różnych formach zapisu literackiego (np. kronika, epos, pieśń patriotyczna, itp.) Zanalizuj różne gatunki na wybranych przykładach literackich.
- 49) Przedstaw różne sposoby wyrażania miłości do ojczyzny w twórczości wybranych przez Ciebie pisarzy.
- 50) Relacje między człowiekiem a Bogiem. Omów problem, odnosząc się do wybranych tekstów literackich.
- 51) Różne wizje świata i ludzkiego życia w literaturze. Omów temat w oparciu o co najmniej dwie epoki literackie.
- 52) Motywy religijne w literaturze i ich artystyczne ukształtowanie. Omów temat w oparciu o wybrane utwory literackie.
- 53) Obraz śmierci w literaturze. Zaprezentuj różne sposoby jej przedstawiania w wybranych epokach literackich.
- 54) Portret dziecka w literaturze. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane utwory różnych epok.
- 55) Bohaterowie wygrani i przegrani. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
- 56) Omów różne sposoby prezentowania motywu winy i kary w literaturze w odniesieniu do wybranych tekstów.
- 57) Bohaterowie literaccy różnych epok w poszukiwaniu szczęścia. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
- 58) Literatura jako zapis norm moralnych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

- 59) Obraz miasta w literaturze. Przedstaw różne jego ujęcia, przywołując wybrane przykłady z różnych epok.
- 60) Radość życia i akceptacja świata. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych twórców różnych epok.
- 61) Portret humanisty w literaturze. Zaprezentuj wybrane sylwetki na dowolnych przykładach.
- 62) Echa polskich powstań narodowych w literaturze. Omów temat w świetle wybranych tekstów XIX i XX wieku.
- 63) Powroty do kraju lat dzieciennych. Omów różne sposoby wykorzystania tematu na dowolnych przykładach.
- 64) Motywy rustykalne i sposoby ich prezentowania w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów z różnych epok.
- 65) Być albo mieć jako alternatywa, przed którą stają bohaterowie literaccy. Przedstaw i oceń dokonywane przez nich wybory w odniesieniu do wybranych dzieł z różnych epok.
- 66) Motyw ogrodu w literaturze. Omów sposoby jego przedstawienia w świetle wybranych utworów z różnych epok.
- 67) Hołd dla wielkich ludzi i wielkich idei w literaturze. Omów temat na wybranych przykładach.
- 68) Motyw marzenia i jego rola w życiu człowieka. Przedstaw problem na przykładach wybranych utworów literackich z różnych epok.
- 69) Miłość szczęśliwa i tragiczna. Zaprezentuj różne oblicza tego motywu, akcentując wpływ miłości na życie ludzkie w świetle wybranych utworów literackich.
- 70) Motyw ojczystego domu w literaturze. Porównaj sposoby jego prezentowania w dziełach dawnych i współczesnych.

Język

- 1) Regionalizmy czy błędy językowe. Omów charakterystyczne cechy języka mieszkańców Myszkowa.
- 2) Scharakteryzuj wpływ języków obcych na współczesną polszczyznę.
- 3) Omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny, odwołując się do języka prasy.
- 4) Omów zjawisko mody językowej na wybranych przykładach.
- 5) Schematy językowe w tekstach masowego przekazu. Oceń ich formę zarówno w odmianie pisanej, jak i w odmianie mówionej.
- 6) Dokonaj analizy nagłówków prasowych pod kątem ich wpływu na codzienną polszczyznę.
- 7) Imię i nazwisko w życiu i języku. Uzasadnij ich pochodzenie na wybranych przykładach.
- 8) Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów reklamy: radiowej, telewizyjnej i prasowej.

- 9) Język klasyczny – język romantyczny. Przeprowadź analizę porównawczą na wybranych przykładach.
- 10) List jako wypowiedź artystyczna. Odwołaj się do wybranych przykładów epistolografii w literaturze polskiej.
- 11) Omów zjawisko manipulacji językowej, wykorzystując przykłady ze współczesnego języka publicystów, polityków, itd.
- 12) Przemówienie jako przykład stylu retorycznego. Omów temat z uwzględnieniem środków składniowych, fonetycznych, frazeologicznych (i innych).
- 13) Twoje niepokoje o współczesną polszczyznę. Omów temat ze zwróceniem uwagi na słownictwo, fleksję, składnię, itd.
- 14) Przysłowia jako frazeologizmy- analiza językowa i stylistyczna przysłów polskich.
- 15) Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
- 16) Funkcje gwary w tekstach literackich. Omów na przykładzie pisarstwa XIX i XX wieku.
- 17) Scharakteryzuj różne typy stylizacji językowej i ich funkcje na przykładzie literatury współczesnej.
- 18) Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
- 19) Etykieta językowa różnych czasów i środowisk. Zanalizuj wybrane przykłady literackie (i inne).
- 20) Równoważniki zdania w tekście poetyckim oraz elipsa orzeczeń jako typowe zjawisko awangardowej poezji XX wieku. Omów problem na przykładzie wybranych wierszy współczesnych.
- 21) Język prasy. Omów różne przykłady stylu publicystycznego (na konkretnych przykładach).
- 22) Perswazyjne funkcje języka na przykładach tekstów propagandowych. Analiza przykładów.
- 23) Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
- 24) Dokonując analizy piosenek jednego ze współczesnych zespołów, wyjaśnij zasadność środków wyrazu.
- 25) Odmiana pisana i mówiona współczesnej polszczyzny. Dokonaj charakterystyki porównawczej na wybranych przykładach.
- 26) Język Twoich rówieśników. Zanalizuj zgromadzony materiał źródłowy.
- 27) Frazeologia dziennikarstwa sportowego. Omów na przykładach.
- 28) Indywidualizacja języka bohaterów literackich precyzyjnym narzędziem w odmalowaniu ich charakteru. Uzasadnij powyższy sąd na wybranych przykładach.
- 29) Zanalizuj język epistolografii na wybranych przykładach z różnych epok.
- 30) Język w służbie państwa totalitarnego. Omów problem na przykładach wybranych tekstów publicystycznych i literackich.
- 31) Funkcja języka środowiskowego. Omów na wybranych przykładach.

- 32) Zanalizuj błędy językowe występujące w prasie, posługując się przykładami w obrębie zgromadzonego przez siebie materiału.
- 33) Scharakteryzuj język czasopism młodzieżowych na wybranych przykładach.
- 34) Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
- 35) Magiczne funkcjonowanie imion. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
- 36) Językowe środki kształtowania wypowiedzi bohatera powieści historycznej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
- 37) Neologizmy, ich funkcjonowanie i pochodzenie. Omów problem ze zwróceniem uwagi na utwory poetyckie różnych epok.
- 38) Błąd językowy jako źródło komizmu. Omów temat na podstawie samodzielnie zebranego materiału językowego.
- 39) Sposoby bogacenia słownictwa. Omów temat na wybranych przykładach.
- 40) Język i styl dzieł literackich XIX i XX wieku. Omów temat w odniesieniu do wybranych tekstów różnych epok.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

- 1) Inspiracje plastyczne w twórczości wybranego poety. Rozwiń zagadnienie w świetle wybranych utworów literackich i dzieł malarskich.
- 2) Inspiracje muzyczne w twórczości wybranego poety polskiego. Rozwiń zagadnienie w świetle wybranych dzieł literackich i muzycznych.
- 3) Świat wartości człowieka w literaturze, malarstwie, filozofii i/lub muzyce wybranej epoki literackiej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
- 4) Asceza i zabawa – dwie wizje rzeczywistości. Omów zagadnienie na podstawie tekstów literackich i innych dzieł sztuki.
- 5) „Wolność fascynuje i napawa lękiem”. (J. Tischner). Przedstaw swoje refleksje o istocie wolności, odwołując się do wybranych dzieł literackich i innych.
- 6) Wielkie bitwy w literaturze pięknej i malarstwie. Wskaż podobieństwa i różnice w ujęciu tego problemu na przykładzie celowo dobranych dzieł wymienionych sztuk.
- 7) Konwencje realistyczne w literaturze i sztukach plastycznych. Omów temat na wybranych przykładach.
- 8) Pejzaż w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
- 9) „Prawdziwa sztuka jest zawsze współczesna” – słowa F. Dostojewskiego uczyn mottem rozważań o ponadczasowej wartości literatury, malarstwa i architektury. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 10) Motyw pożegnań w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na przykładzie wybranych dzieł literackich i innych (np. filmowych, teatralnych, malarskich).
- 11) Przeanalizuj rolę symboli w wybranych utworach z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.

- 12) Mówi się, że sztuka wzbogaca człowieka. Rozważ problem, nawiązując do wybranych dzieł literackich i innych.
- 13) Transpozycja wybranego mitu w sztuce. Omów temat na wybranych przykładach z uwzględnieniem literatury i innych sztuk.
- 14) Rola brzydoty w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie z wykorzystaniem wybranych przykładów literackich i innych.
- 15) Sceniczne interpretacje dramatów romantycznych. Zanalizuj wybrane spektakle teatralne.
- 16) Wzory kobiecej urody. Sportretuj wizerunek kobiety w oparciu o dowolnie wybrane dzieła z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 17) Artystyczne ujęcie humoru i dowcipu. Omów temat z uwzględnieniem dzieł literackich oraz odnoszących się do innych dziedzin sztuki (np. filmu, teatru, kabaretu).
- 18) Czy wybicie się ponad przeciętność kosztuje? Udzielając odpowiedzi, odwołaj się do wybranych dzieł literackich i innych.
- 19) Motyw biesiady w literaturze, piosence i filmie. Porównaj sposoby funkcjonowania.
- 20) Literackie i filmowe kreacje „nauczyciela i mistrza”. Przedstaw problem, wykorzystując dzieła kultury różnych epok.
- 21) Słynne wcielenia zacości. Realizując temat, wykorzystaj przykłady postaw bohaterów występujących w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
- 22) Ludowe wizje szatana w literaturze i sztukach plastycznych. Omów na wybranych przykładach.
- 23) Śmiech, refleksja, świata opisanie ... Czego od literatury i sztuki oczekuje współczesny odbiorca? W odpowiedzi posłuż się omówieniem wybranych tekstów z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki.
- 24) Wizja historii Polski w literaturze i innych sztukach. Omów na wybranych przykładach.
- 25) Symbolika stroju. Omów problem, analizując wybrane dzieła z zakresu literatury i innych dziedzin sztuki (np. malarstwa, filmu, teatru).
- 26) Artysta jako prowokator. Omów problem, przywołując wybrane przykłady z zakresu literatury i innych sztuk.
- 27) Związki literatury z malarstwem w utworach Młodej Polski i XX-lecia międzywojennego. Przedstaw na wybranych przykładach.
- 28) Portret artysty w literaturze i sztuce. Porównaj kreacje, odwołując się do wybranych przykładów.
- 29) Motywy biblijne jako inspiracja dla twórców literatury i innych sztuk w różnych epokach literackich. Rozwiń temat w odniesieniu do wybranych przez Ciebie przykładów. Zwróć uwagę na ponadczasowość zagadnienia.
- 30) Dekadentyzm – postawa i prąd artystyczny oraz jego odbicie w literaturze i sztuce. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
- 31) Pejzaż tatrzański w młodopolskiej poezji i malarstwie. Zanalizuj wybrane przykłady literackie i plastyczne.
- 32) Motyw tańca i jego artystyczne ukształtowanie. Przedstaw problem, wykorzystując dzieła literackie i malarskie.

- 33) Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze, malarstwie i muzyce schyłku XIX wieku. Omów topos, odnosząc się do wybranych dzieł.
- 34) Impresjonizm i ekspresjonizm w literaturze młodopolskiej. Wykaż wpływ technik malarskich na literaturę piękną. Odwołaj się do wybranych przykładów.
- 35) Obrazy żywiołów i ich funkcje. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i malarskich romantyzmu.
- 36) Kicz w kulturze, czyli o imitacji sztuki wysokiej. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach dzieł kultury.
- 37) Wiara źródłem potęgi duchowej człowieka. Omów problem, przywołując wybrane przykłady z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 38) Morze jako temat literacki i malarski. Przedstaw motyw, odwołując się do wybranych przykładów.
- 39) Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Realizując temat, wykorzystaj przykłady dowolnie wybranych dzieł kultury.
- 40) Szlachcic polski w literaturze i sztuce. Omów problem na wybranych przykładach.
- 41) Prus i Canaletto o Warszawie. Literacki i malarski wizerunek Warszawy. Omów temat na wybranych przykładach.
- 42) Symbolizm w malarstwie i literaturze różnych epok. Omów problem na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 43) Polskie obrzędy ludowe jako inspiracja artystyczna. Omów na wybranych przykładach z literatury i innych dziedzin sztuki.
- 44) Kraków w twórczości S. Wyspiańskiego. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do reprezentatywnych przykładów literatury i innych sztuk.
- 45) Omów cechy estetyki barokowej na podstawie wybranych dzieł literackich i plastycznych tej epoki.
- 46) Eros i Tanatos – motyw miłości i śmierci w tekstach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach.